

6. KLASSI SAKSA KEELE TASEMETÖÖ

Mare Lillemäe

Saksa keele tasemetöö analüüsimiseks esitati 2005.a 205 õpilase tööd 21 koolist.

Eesmärgid

Õpilased hakkavad saksa keelt A-keelena õppima 3. klassis. Tasemetöö eesmärkideks oli hinnata 6. klassi õpilaste õpitulemusi nimetatud aines ja saada tagasisidet õppimise tulemuslikkuse suhtes.

Töö ülesehitus, ülesannete liigid

Tasemetöö ülesannete koostamise alus on riiklik õppekava, mille põhjal koostati ka 2005.a saksa keele tasemetöö ülesanded. Riiklik õppekava määrab nõutavad õpitulemused osaoskuste kaupa, nii koosneb ka tasemetöö kuulamis-, lugemis-, kirjutamisosast ning grammatilistest struktuuridest ja sõnavarast. Lisaülesanne – ristsõna oli mõeldud kiirematele ja tubimatele õpilastele. Tasemetöök oli ette nähtud 45 minutit.

Töö vastavus riiklikule õppekavale

Õpitu kontrollimiseks on tasemetöö koostamisel on 3.- 6. klassi A- keele ainekava õppesisust kasutatud hulgaliselt ettenähtud teemasid. Töö vastab täielikult ainekavas nõutud õpitulemustele ning ülesanded on vastavuses kontrollitavate õpitulemustega. Töö koostajad on arvestanud kooliastme pädevusi.

Ülesannete jõukohasus, tulemused, sagedasemad vead, eraldi poiste ja tüdrukute kohta

Kuulamisülesandes luges õpetaja ette 10 väikest teksti ning õpilane pidi leidma sobiva pildi või tekstikese, millele see kuulamisloik osutas ning kirjutama kastikesse vastava tähe.

Lahendus	tüdrukud	poisid
1. 54%	59%	50%
2. 66%	72%	61%
3. 65%	70%	62%
4. 84%	87%	81%
5. 80%	82%	79%
6. 73%	76%	70%
7. 82%	89%	76%
8. 84%	87%	81%
9. 60%	62%	58%
10.66%	67%	65%

Kuulamisülesande keskmine lahendus oli 71,3%, tüdrukutel 75%, poistel 68,3%.

Lihtsamateks osutusid ülesanded 4. ja 8., kus keskmiseks lahenduseks oli 84%. Raskusi valmistasid kõige rohkem 1. ja 9. küsimus, kus lahendus oli vastavalt 54% ja 60%. Igas ülesandes olid tüdrukute vastused paremad.

Lugemisülesandes luges õpetaja ette Leena kirja ja õpilased pidid kuuldu põhjal otsustama, milline väide on õige, milline väär. Lugemisülesande üksiküsimuste tulemused olid järgmised:

	Lahendatus	tüdrukud	poisid
1. <i>Lena geht in die 6./ 7. Klasse.</i>	87%	91%	83%
2. <i>Sie lernt sehr gut/ nicht gut.</i>	78%	78%	78%
3. <i>Sie macht gern/ nicht gern Englisch und Mathematik</i>	92%	93%	90%
4. <i>Ihr Bruder ist älter/ jünger als sie.</i>	81%	84%	80%
5. <i>Lenas Vater arbeitet auf dem Land/ in der Stadt.</i>	83%	80%	85%
6. <i>Ihre Mutter ist Journalistin/ Musiklehrerin.</i>	93%	97%	90%
7. <i>Wenn das Wetter gut ist,/ Wenn es regnet, fährt Lena schwimmen.</i>	61%	64%	58%
8. <i>Sie darf einmal in der Woche/ jeden Tag Computerspiele spielen.</i>	61%	62%	60%
9. <i>Lena hat manchmal Probleme mit ihrem Bruder/ mit ihrer Freundin.</i>	72%	78%	66%
10. <i>Lena spricht/ streitet mit ihrer Freundin niemals.</i>	61%	64%	58%

Lugemisülesande keskmine lahendatus oli 76,9%, tüdrukutel 79,2% ja poistel 75%.

Lihtsamateks osutusid 3. ja 6. ülesanne, kus keskmine lahendatus oli 92% ja 93%. Raskusi valmistasid kõige rohkem 7., 8. ja 10. küsimus, lahendatuse protsent oli siin 61. Huvitaval kombel hiilgasid poisid 5. ülesandes, saades tüdrukutest 5% parema tulemuse. See on ka ainus kord selles töös, kus poisid said rohkem punkte kui tüdrukud.

Kirjutamisülesande keskmine lahendatus oli 58%, tüdrukutel 63,4%, poistel 54%. Kergemad ülesanded olid 1. ja 2., lahendatuse protsent vastavalt 86% ja 82%. Raskeimaks osutus tekstist vastuste leidmine (10.ülesanne), mille lahendasid õigesti ainult 27% sooritajatest. Keskmisest rohkem eksiti 3. ja 8. ülesandes (õigeid vastuseid 45%) ja 7. ülesandes (õigeid vastuseid 47%).

LENAS STECKBRIEF	Lahendatus	tüdrukud	poisid
Name:	86%	88%	84%
Alter:	82%	86%	79%
Wohnort: Land _____ Ort _____	45%	52%	40%
Klasse:	66%	70%	63%
Lieblingsfächer:	54%	59%	50%
Beruf von Eltern: Mutter _____ Vater _____	52%	63%	44%
Geschwister:	47%	52%	42%
Freizeitbeschäftigungen/ Hobbys:	45%	49%	42%
Die beste Freundin:	77%	84%	72%
Kleidungsstil:	27%	32%	24%

Grammatika ja sõnavara ülesanne

	Lahendatus	tüdrukud	poisid
Zuerst dusche ich mich, dann frühstücke (1).	24%	27%	22%
Meistens ziehe ich Jeans und einen(2) an.	38%	46%	31%
Der Bus fährt um Viertel(3) sieben.	56%	71%	44%
Die Stunden beginnen um halb(4) und sind um 13.30 Uhr zu(5).	72%	77%	68%
Um zwei Uhr bin ich wieder(6) Hause.	52%	52%	51%
Dann esse ich und mache(7) Hausaufgaben.	52%	60%	45%
Am Abend setze ich mich an(8) Computer.	44%	54%	36%
Manchmal sehe ich auch fern,(9) es etwas Interessantes im Fernsehen gibt.	49%	54%	44%
.....(10) halb zehn gehe ich ins Bett.	60%	68%	54%

Jacke	Ende	vor	aufstehen	wenn	meine	zu	in	den	ich	um	acht
	Pullover		essen								

Kõige raskemaks osutus grammatikaosa. Siin oli õigesti lahendatus vaid 51%, tüdrukutel 57,9%, poistel 45,3%. Lihtsam oli 4. ülesanne, õigesti lahendanuid 72%. Eriti valmistas raskusi 1. ülesanne – 24% õigeid vastuseid ning 2. ülesanne (38%). Siin ilmneb tüdrukute ja poiste vastuste suur erinevus - tüdrukutel õigeid 46%, poistel ainult 31%. 8ndas ülesandes (44%) tüdrukute ja poiste vahe jälle suur - 54% ja 36%. Kõige suurem lahendatuse vahe oli 3. ülesandes, kus see oli 71% ja 44%.

Lisaülesandeks oli ristsõna. Selle lahendas 77 õpilast, 40 tüdrukut ja 37 poissi. Lisaülesanne punkte ei andnud, see oli mõeldud kiirematele ja tugevamatele õpilastele oma võimete proovimiseks.

Tasemetöö ja õppekirjandus

Tasemetöö koostamisel kasutati 3.-6. klassile haridus- ja teadusministeeriumi poolt kinnitatud õpikuid. Tasemetöös nõutud teadmised peaks olema 6. klassi lõpuks kõik omandatud.

Tööde parandamine ja hindamine

Tasemetöö ülesannete täitmise eest võis õpilane saada maksimaalselt 40 punkti. Tasemetöö punktide ja hinnete vastavus on kindlaks määratud haridusministri 20. septembri 2000. a määrusega nr 33 „Õpilaste hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise alused, tingimused ja kord“. Tasemetöid hinnati järgmiselt:

36 - 40 punkti (90 – 100%)	-	hinne 5
28 - 35,5 punkti (70 – 89%)	-	hinne 4
20 – 27,5 punkti (50 – 69%)	-	hinne 3
10 – 19,5 punkti (25-49%)	-	hinne 2
0 – 9,5 punkti (0 – 24%)	-	hinne 1

Hindamisel võis õpetaja punktiskaalat 5%, s.o 2 punkti ulatuses üles- või allapoole muuta ning panna sellele vastavalt kas madalama või kõrgema hinde. Tasemetöid hindasid aineõpetajad REKK-st saadud juhendi alusel. Iga osa eest oli võimalik saada 10 punkti. Lisaülesande täitmine punkte ei andnud. Eesti õppekeelega koolide tööde parandamise õigsust kontrolliti pisteliselt. Saksa keele tasemetöö tulemusi oli vaja kontrollida 205 õpilasel. Et saada terviklikku ülevaadet, kontrolliti kõik eesti õppekeelega koolide tööd, samuti ka kõik vene õppekeelega koolide tööd.

Enamasti olid aineõpetajad parandanud töid vastavalt hindamisjuhendile, siiski esines parandamisel ka vigu, küll ainult 0,5 – 2 punkti. Ühel korral oli eksimus lausa 4 punkti. Eksiti enamasti õpilase kasuks. Üks 39-punktiline töö osutus 40-punktiliseks. Järelkontrollimisel selgus, et 12 korral esines õpetajapoolseid eksimusi lubatud punktiskaala ulatuses, mis aga lõpptulemusena õpilase hinnet ei mõjutanud.

Hindest „5“ hindeks „4“: 3 juhtumist ühest koolist + 1 juhtum.

Hinnet kõrgendatud 2 punkti võrra seoses õpilase haigusega. Algne tulemus oli 35+2 punkti, järelkontrollimisel jäi punktide arvuks 33,5. Kui kõrgendada hinnet 2 p. võrra, jääb õpilase tulemus ikkagi „4“: 1 juhtum. Õpilane sai 35,5 p., järelkontrollimisel 36 p., seega hinde „4“ asemel oleks pidanud olema hinne „5“: 3 juhtumit.

Hindest „3“ hindeks „2“: 3 juhtumit ja hindest „2“ hindeks „3“: 1 juhtum, õpetaja pani õpilasele 19,5 p., järelkontrollimisel oli tulemus 20 p.

Üks tasemetöö oli kirjutatud pliiatsiga (kontrolltööd ja tasemetööd tuleb kirjutada pastapliiatsi või tintpliiatsiga).

Vääralt parandatud ja hinnatud juhtude näiteid

Õpetajatele oli ette antud lahenduste võti, mille järgi oli töid kerge parandada. Sellegipoolest oli eksimusi.

LAHENDUSE VÕTI

KUULAMINE: kokku 10 punkti

Iga õige vastus annab 1 punkti.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
9	10	4	3	8	2	6	7	5	1

Kuulamisosa oli parandatud õigesti, esines 2 viga: H oli valesti vastatud, õpetaja luges (kogemata) õigeks ning teiseks veaks oli õpetaja arvutusviga.

Kuulamisülesandes ei saanud õpilased 7 korral aru, mida nad tegema peavad.

Kummaline oli, et mõnes töös said õpilased kuulamise eest 10 punkti, ülejäänud osade eest 0-2 punkti.

LUGEMINE: kokku 10 punkti

Iga õige vastus annab 1 punkti.

1. 6. Klasse 2. sehr gut 3. gern 4. jünger 5. in der Stadt
6. Musiklehrerin 7. Wenn es regnet 8. jeden Tag 9. mit ihrem Bruder 10. streitet

Kogemata oli loetud 8. ülesandes vale vastus õigeks. Eksiti ainult 1 kord.

KIRJUTAMINE: kokku 10 punkti

Ankeet tuli täita lugemisteksti põhjal.

Iga sisult täiuslik (kõik aspektid välja toodud), õige ja veatult kirjutatud (nimetav kääne; kirjavahemärgid ja suur algustäht kaasa arvatud) vastus annab 1 punkti; iga sisult õige, kuid mittetäielik ja/või mõistmist mittetakistavate vigadega vastus annab 0,5 punkti; sisult, vale ja mittemõistetav vastus annab 0 punkti.

1. Name: Lena; 2. Alter: 13/ 13 Jahre/ 13 Jahre alt; 3. Wohnort: Land Deutschland Ort ein kleines Dorf (nicht weit von Köln;)
4. Klasse: 6/ die 6. Klasse; 5. Lieblingsfächer: Sport, Mathematik, Englisch, Biologie; 6. Beruf von Eltern: Mutter Musiklehrerin Vater Journalist,
7. Geschwister: ein Bruder/ Bruder Lukas; 8. Freizeitbeschäftigungen/ Hobbys: Musik, Sport, Computerspiele
või loetelu: Saxophon, Fußball, Hockey, Schwimmen, Computerspiele;
9. Die beste Freundin: Steffi; 10. Kleidungsstil: sportlich.

Kuigi ka siin olid võimalikud lahendused välja töötatud, on õpilased kohati targemad/kavalamad ning mõtlevad välja/kasutavad uusi variante, mis on ka õiged. Erialase kõrgharidusega õpetajad lugesid ka need vastuseid õigeks, mõned õpetajad hoidsid kramplikult kinni etteantud vastustest ja seetõttu tekkisid vead parandamises.

Parandamisvead

- 1 eksimus:

Ich heisse Lena (nimi oli küll õige, aga täidetud oli mina vormis) – võiks anda 0,5 p., mitte 0 p.

- 9 eksimust:

ortograafiaviga (näit. *dreizehen*), tulemuseks 0,5 p., mitte 1 p (5 eksimust);

dreizehn – oli kirjutatud tähtedega, mitte numbritega, vastus on õige – anda tuleb 1 p., mitte 0,5 p. (3 eksimust);

kui segamini on läinud *dreizehn* (õige) ja *dreissig* (vale), on tulemuseks 0 p., mitte 1 p.

(1 eksimus).

- 14 eksimust:

Ort - vastus oli näiteks einem *kleinen Dorf*, mis on grammatiliselt vale. Õpilane peaks saama 0,5 p., mitte 1p. (1 eksimus);

Ort: Dorf – vastus on õige (1p.), õpetaja on maha võtnud 0,5 p. (4 eksimust);

Õpilane oli kohad ära vahetanud: *Land Köln* (seegi vale), *Ort Deutschland* – tulemuseks peaks olema 0,5 p. , mitte 1p. (2 eksimust);

Land: Dorf, nicht weit ...; *Ort* - tulemuseks 0 p., mitte 0,5 p. (1 eksimus);

Ort nimetamata/vale/kirjaviga - tulemuseks 0,5 p., mitte 1p. (6 eksimust).

- 25 eksimust:

võimalikud variandid, mis on õiged, aga mida parandati valeks, olid veel: *sechste, 6., 6.Klasse; Klasse 6, geht in die 6. Klasse* (22 eksimust);

esines ortograafiline viga, tulemuseks 0,5 p., mitte 1p. (3 eksimust).

- 12 eksimust:

ära olid nimetatud küll kõik õppeained, aga ortograafias esinesid vead. Sel juhul on võimalik panna 0,5 p., mitte 1,0 p. (5 eksimust);

lemmikõppeainena oli õpilane lisanud ka muusika. Tekstist võis välja lugeda, et muusika tõesti meeldib. Siin võiks anda 1 p., mitte 0,5 (1 eksimus);

kui pole nimetatud 4 õppeainet, pole vastus täielik ning tuleb panna 0,5 p., mitte 1p.

(4 eksimust);

nimetatud oli 1 õppeaine 4-st, tulemuseks 0 p, mitte 0,5 p. (2 eksimust).

- 12 eksimust:

Päris palju oli kirjutatud vastuseks *Vater: Journalistin* (-in on kasutusel naissoo puhul, see on grammatiline viga), õpetajad ei olnud seda märganud (6 eksimust);

õpetaja pole arvestanud, et *Vater* on õige – tulemuseks oleks 0,5 p., mitte 0 p. (1 eksimus);

Mutter: Musiklehren – ortograafiaviga, *Musik/Querflöte* - tulemuseks peaks olema 0,5 p., mitte 1 p. (5 eksimust).

- 23 eksimust :

ei piisanud ainult õdede-vendade nimest, oleks pidanud mainima, kas see on õde/vend või andma arvu – 1 vend. Õpilane oleks pidanud saama 0,5 p., mitte 1 p. Eksiti grammatikas - *einen Bruder*, peaks olema *ein Bruder* (21 eksimust);

Bruder Lukas – vastus õige – 1 p., õpetaja oli pannud 0,5 p. (2 eksimust).

- 48 eksimust:

5-st vajalikust oli õpilane nimetanud ainult 1 (ja seegi oli valesti kirjutatud.) Sel juhul on see 0 p., mitte 0,5 p. (18 eksimust);

nimetatud 2/3 tegevust 5-st ja vead kirjaõiguses - peaks olema 0,5 p., mitte 1 p. (23 eksimust);

nimetatud 4 tegevust 5-st ja ortograafiaviga/vead - tulemuseks 0,5 p., mitte 1,0 p. (3 eksimust);

kõik variandid õigesti nimetatud, aga õpetaja on millegipärast eksinud ja pannud 0,5 p. Vastus oleks tervet punkti väärt (4 eksimust).

- 10 eksimust:

õpilane kirjutas juurde *heisst Steffi*. Põhimõtteliselt võib lugeda selle õigeks, andes ühe punkti, mitte 0,5 p. (8 eksimust);

viga õigekirjas (2 eksimust).

- 11 eksimust:

rietusstiil *modische* oli loetud kas päris õigeks (1p) või enam-vähem õigeks (0,5p). Tegelikult sobis vastuseks ainult *sportlich*. Ja õpetaja pidi panema 0 p. Kui esinesid kirjavead või grammatikavead, on õigeks tulemuseks 0,5 p., mitte 1 p. (11 eksimust).

- **Ühe kooli puhul tekkis kahtlus, kas mitte õpetaja ise pole õige vastuse juurde kirjutanud, sest õpilasel oli vale vastus, selle kõrval siis õige. Erinevused käekirjas (2x *Schreiben 10*, 1x *Schreiben 9*, 1x *Gr.3*, *Gr.10*)? Grammatikaosas oli õpilasel samuti vastatud valesti, keegi (õpetaja?) oli õige sõna juurde kirjutanud. Grammatikaülesande all olevast kastist olid maha tõmmatud õpilase vastatud valed vastused, juurdekirjutatud aga mitte. Selle kooli puhul oli õpetaja eksinud kõigi tööde parandamise juures, kooli keskmine hinne oli 28,5 p.**

- Arvutusviga: 1 p. jäi märkimata kastikesse või oli viga numbrite liitmisega - 8 eksimust.

- Veaks oli ka see, kui õpilane ei saanud aru tööülesandest ning kirjutas endast, mitte teksti järgi. Sellisel juhul oli raske hinnata, kas lugeda õigeks juhuslik kokkusattuvus (*olen ka 13 a, käin 6. klassis*) või lugeda kogu ülesanne valeks, sest õpilane oli kirjutanud endast. Õpetajad suhtusid mitmeti – nõrgematele õpilastele püüti võimalikult palju punkte anda, tugevamatele punkte ei antud. Selliseid juhtumeid oli 20.

GRAMMATIKA: kokku maksimaalselt 10 punkti

Iga õige lünk annab 1 punkti; õigekirjavigadega sõna annab 0,5 punkti.

1. <i>ich</i>	2. <i>Pullover</i>	3. <i>vor</i>	4. <i>acht</i>	5. <i>Ende</i>
6. <i>zu</i>	7. <i>meine</i>	8. <i>den</i>	9. <i>wenn</i>	10. <i>ins</i>

Grammatikaosa lahendused olid väga kindlalt ette antud, kuid eksismisvõimalusi on alati:

4. ülesanne - lihtsalt valesti märgitud - 1 eksimus;

10. ülesanne - *ins Bett* ainuke õige lahendus, õpetajad olid lugenud õigeks ka variandi *in*, andes sellele kas 0,5 või 1 p. Siin 6 eksimust;

lihtsalt valesti märgitud vastus. Põhjuseks arvatavasti õpilase kehv käekiri, aga kuna vastusevariantide arv oli piiratud, oli võimalik õige vastus välja lugeda - 2 eksimust;

3 eksimust tuli arvutusvigadest. Õpetajad pidid punkte panema selleks ettenähtud kastikesse, kuid õpetajatel jäi punkte kokku liites see kahe silma vahele.

Selle osa keskmine oli kõige madalam. Paljudel õpilastel puudub keeletunnetus – mis sõna millisesse konteksti sobib.

Kogenumad ja erialase haridusega õpetajad olid hindamises paindlikumad, nad tunnetasid keelt paremini ja oskasid eristada õpilaste poolt pakutud variante õigeks või valeks. Õpetajad, kes alles õppisid või olid saksa keele lisaerialana omandanud, hoidsid jäigemalt hindamisjuhendist kinni ega arvestanud lisavõimaluste olemasoluga.

Tasemetöö sooritamise ja tulemuste analüüs

Tasemetöö analüüsis osalesid 205 õpilase tööd. Puudujaid oli 12.

Tasemetöö sooritamise edukus

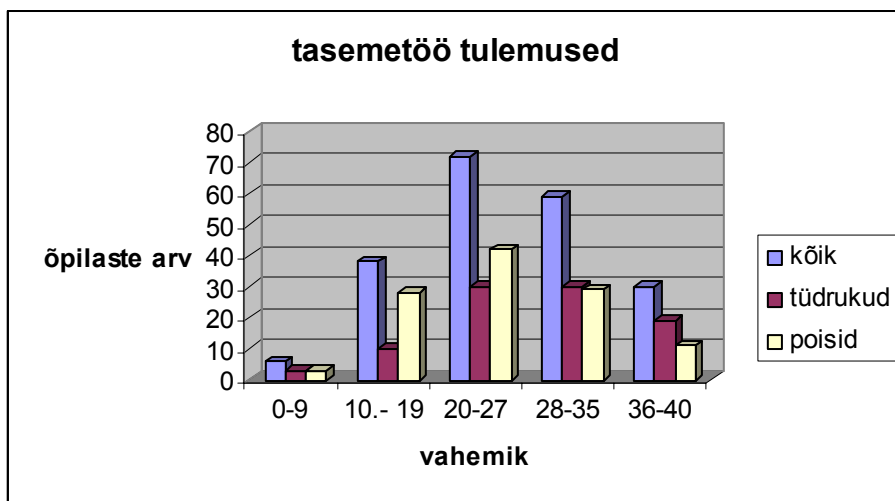
Saksa keele tasemetöö sooritas edukalt 165 õpilast, tüdrukuid oli 82, poisse 84. Tasemetöö edukus oli 80,49 %; tüdrukute sooritamise edukus oli 88,17%, poiste sooritamise edukus oli 74,34%.

Tasemetöö sooritamise kvaliteet

Tasemetöö sooritas kvaliteetselt 87 õpilast, s.t. 42,44 %. Tüdrukutest 47 õpilast, s.t. 50,54%. Poistest 40 õpilast, s.t. 35,4 %.

Tasemetöö keskmine punktisumma

Tasemetöö eest saadud keskmine punktisumma oli 25,37. Tüdrukutel oli see natuke kõrgem – 27,55 punkti, poistel natuke madalam - 24,26 punkti. Järgnev tabel näitab, kui palju õpilasi millise hinde said ja millise punktisumma vahemikus olid.

Tasemetöö tulemuste seos kooli õppekeelega

Eesti õppekeelega koolides oli keskmine tulemus 25,9 punkti, tüdrukutel 27,8 punkti, poistel 24,7 punkti.

Vene õppekeelega koolides oli keskmine tulemus 26,8punkti, tüdrukutel 29,3punkti, poistel 26 punkti.

Tasemetöö tulemusi kontrolliti 18 eesti koolis ja 3 vene koolis. Kontrollimine näitas, et mingit erilist vahet eesti ja vene õppekeelega koolil pole, tase on päris ühtlane.

Tasemetöö tulemuste seos kooli asukohaga

Maal asus 10 kooli. Maakoolide õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 24,6 punkti. Linnas asus 11 kooli ja õpilaste keskmine tulemus oli 27,4 punkti. Linnakoolide õpilaste tulemus oli maakooli laste tulemustest 3 punkti võrra parem.

Tasemetöö tulemuste seos kooli tüübiga

Tasemetöös osales 8 põhikooli ja õpilaste keskmine tulemus oli 24,5 punkti; 13 keskkooli/gümnaasiumi, kus keskmine tulemus oli 27 punkti. Keskkooli/gümnaasiumi õpilaste tasemetöö tulemused olid 2,5 punkti võrra paremad kui põhikooli õpilaste tulemused.

Tasemetöö tulemuste seos õpilase sooga

Tüdrukud sooritasid saksa keele tasemetöö paremini kui poisid. Töö sooritamise kvaliteet oli tüdrukutel 50,54% ja poistel 35,4%. Edukuse poolest olid taas paremad tüdrukud - 88,17% poiste 74,34 vastu. See tuleneb ehk nii tüdrukute ealistest iseärasustest kui ka keele paremast valdamisest (keel kui oluline suhtlemisvahend).

Tasemetöö tulemuste seos õppimisega eri õppekava järgi

Parandusõppel oli 8 õpilast kolmest koolist, nendest 6 olid poisid ja 2 tüdrukud (õpetajate andmete järgi 11, aga kaks nendest olid erijuhtumid: on nii parandusõppel, kui saavad ka logopeedilist abi. Üks õpilane märkimata). Parandusõppel olevate laste tulemused jäid 12,5 ja 24,5 p. vahele, keskmiselt 19,3 punkti.

Tasemetöö tulemuste seos koduse keelega, kui kooli õppekeel on sellest erinev

Kodune keel erines kooli õppekeelest 6 õpilasel kahest koolist, nende tulemusi pole võimalik edastada, sest ühes koolis, kus õppis 5 erineva koduse keelega õpilast, ei olnud õpetaja teinud tööle märget. Kontrollimisel tuvastati küll 3 vene nimega õpilast, aga see ei anna alust järeldusi teha. Teises koolis oli ühe tütarlapse sooritatud töö tulemus 36 punkti.

Tasemetöö tulemuste seos logopeedilise abi ja muude eri tingimustega

Õpetajate märkmete järgi said logopeedilist abi 21 õpilast 10 koolist (kaks nendest olid erijuhtumid: on parandusõppel ja saavad ka logopeedilist abi), 1 kool polnud märkinud õpilast, kes logopeedilist abi saab. Tegelikult oli tulemuste põhjal võimalik tuvastada 17 logopeedilist abi saavat õpilast (8 tüdrukut ja 9 poissi), sest nende tulemused olid 6-26 p. ning keskmine ainult 16,4 punkti.

Tasemetöö tulemuste seos õpetaja hariduse, staaži ja ametijärguga

Tasemetööd läbiviinud õpetajad olid erineva haridustasemega:

9 õpetajat olid kõrgema haridusega saksa keele õpetajad, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 26,2 punkti;

saksa keele lisaeriala oli 5 õpetajal, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 25,6 punkti;

klassiõpetaja haridusega õpetajaid, kes andsid saksa keelt, oli 3, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 28,6 punkti;

matemaatika haridusega õpetajaid, kes andsid saksa keelt, oli 1, tema õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 23,6 punkti;

aastase töölepinguga töötas 2 õpetajat, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 26,6 punkti.

Tasemetööde tulemuste seos õpetaja staažiga

Eriala õppis 2 õpetajat, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 24,8 punkti.

Ühe- kuni kaheaastase staažiga oli 3 õpetajat, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 28,2 punkti.

7 aastat staaži oli 1 õpetajal, tema õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 25 punkti.

12 aastat staaži oli 2 õpetajal, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 23,5 punkti.

15 aastat staaži oli 6 õpetajal, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 27,5 punkti.

18 aastat staaži oli 1 õpetajal, tema õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 24,7 punkti.

20-30 aastat staaži oli 3 õpetajal, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 23,7 punkti.

Rohkem kui 30 aastat staaži (kuni 40) oli 3 õpetajal, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 26,0 punkti.

Ametijärku seos tulemustega

Ametijärk puudus 2-l, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 26,6 punkti.

Nooremõpetajaid oli 1, tema õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 25 punkti.

Pedagooge oli 14, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 25,5 punkti.

Vanempedagooge oli 1, tema õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 25,8 punkti.

Metodikuid oli 1, tema õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 28,3 punkti.

Kahe õpetaja ametijärku polnud võimalik kindlaks teha, nende õpilaste tasemetöö keskmine tulemus oli 21,9 punkti.

Tasemetöö seos veerandihinnete koondhindega

Tasemetöö keskmine üldhinne oli 3,38, tüdrukutel 3,6, poistel 3,19.

Keskmine veerandihinne oli 3,58, tüdrukutel 3,87, poistel 3,34.

Lisaülesande täitmine, selle seos tasemetöö sooritamise edukuse ja/või kvaliteediga

Lisaülesanne ei andnud punkte ning ei mõjutanud tasemetöö sooritamise edukust ega kvaliteeti.

Õpetajate tasemetööde kohta avaldatud hinnangute ja ettepanekute analüüs

Hinnangud tasemetöö kohta olid enamasti positiivsed:

- töö vastab kooliastme sisule;
- jõukohane tublimatele ja keskmiste õpitulemustega õpilastele;
- kõik osaoskused said kontrollitud;
- tore, et oli lisaülesanne;
- olen tulemustega rahul, kuigi õpilastel olid pingesituatsioonis keskendumisraskused;
- sellise raskusastmega töö andis õpilastele eduelamuse ja enesekindluse;
- üllatusmomente ei esinenud;
- tasemetöö hinded osutusid tunduvalt paremaks õppeaasta keskmiste hinnetega võrreldes;
- enamikul langesid tasemetöö hinded kokku veerandihinnetega;
- tasemetöö andis hea ülevaate õpilaste oskustest;
- tasemetöö juhtis tähelepanu teatud lünkadele, mida vaja veel harjutada;
- hea tagasiside õpetajatele;
- töö õpilase- ja õpetajasõbralik;
- hea, et oli vähe kirjutamist (omaloomingut);
- erines õppetööst, palju oli varasemates klassides õpitut, õpilastele oli töö jõukohane;
- tasemetöö huvitav, eriti kuulamisosa;
- lugemisülesanded olid head, nõudsid tekstist täpset arusaamist;
- ei olnud ainult grammatikale suunatud osa, see oleks õpilastele tunduvalt raskem olnud;
- kuulamis-, lugemis-, kirjutamisosa vastasid täielikult ainekavale;
- valikvastustega ülesanded olid väga head;

- hästi koostatud, tulemused vastasid laste teadmistele.

Oli ka negatiivseid arvamusi:

- töökäsud kuulamisosas ja ankeedi täitmiseks olid nõrgemale õpilasele rasked;
- raskusi valmistas grammatika lünktekst, sest tekstis olid numbrid;
- *Schreiben 10* oodati vastuseks *sportlich* – valik polnud õnnestunud. Oleks võinud ka *modisch* õigeks lugeda;
- lünktekst võõras ülesandetüüp, õpik ei paku neid eriti;
- millistel kaalutlustel olid inglise keele tasemetöös lubatud õigekirjavead, aga saksa keele töös mitte;
- tööjuhendit ei lugenud õpilased korralikult läbi, sellest ka vead;
- grammatikaosa tundus keeruline.

Hinnangute asjakohasus, sisukus, professionaalsus tööde reflekteerimisel

Meeldiv oli lugeda positiivseid hinnanguid, sest töö oli tõepoolest jõukohane ka keskmisele õpilasele. 5 õpetajat 19-st vastasid väga laooniliselt: vastab, sisu õige. Hinnangud olid asjakohased, nii positiivsed kui negatiivsed ja sisukad. Õpetajad, kes vaevusid mõtlema ja vastama, esitasid sisukaid arvamusi.

Ettepanekud tasemetööde sisu ja ülesannete kohta

Esitati ainult üks ettepanek, et grammatika ülesandeks võiks olla valikvastustega tekst nagu see oli inglise keele töös. Võiks öelda, et praktiliselt ettepanekute puudumine näitab õpetajate rahulolu antud tööga.

Järeldused tasemetöö kvaliteedi ja tulemuste kohta

Tasemetöö andis hea ülevaate õpilaste saksa keele tasemest 6. klassi lõpuks. Tasemetöö oli koostatud professionaalselt. Kõik osaoskused (v.a suuline osa) said kontrollitud. Midagi uut ja üllatuslikku tasemetöös polnud, kõik oli õppeaasta jooksul õpitud. Töö andis ka õpetajale hea tagasiside, millises ülesandes tema õpilased rohkem eksisid ja mida tuleb veel harjutada. Kõige raskemaks osutus grammatikaosa ja keelestruktuuride tundmine. Tasemetöö tulemustest nähtus, et paljud õpetajad polnud arvatavasti seda liiki ülesandeid harjutanud.

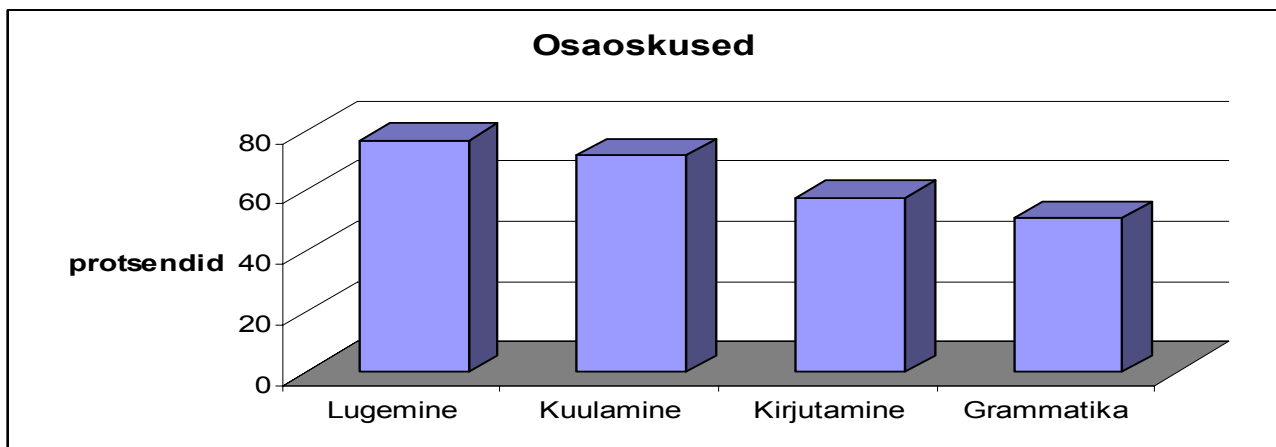
Tahaksin tõstatada üldisema küsimuse – kas nõrkadele õpilastele (logopeedilist abi ja parandusõpet vajavad õpilased) on mõtet alustada võõrkeele õpetamist 3. klassis? Mõnel lapsel pole siis veel emakeeles lugeminegi selge. Tasuks mõelda, kui nõrgemate õpilaste võõrkeele õpingud algavad 6. klassist (teised õpilased alustavad siis teise võõrkeele õppimisega).

Hinnang tasemetöö kvaliteedile

Saksa keele tasemetöö sooritas edukalt 166 õpilast, 82 tüdrukut ja 84 poissi. Tasemetöö **edukus oli 80,49 %**, tüdrukutel 88,17% ja poistel 74,34%. Tasemetöö sooritas **kvaliteetselt 87 õpilast - 42,44 %**, kellest 47 olid tüdrukud, mis on 50,54% ja 40 poisid, mis on 35,4 %. Tasemetöö sobis 6. klassi saksa keele oskuste kontrollimiseks, töö oli ka nõrgematele õpilastele jõukohane.

Hinnang tasemetööga kontrollitud õpitulemuste saavutatuse kohta

Parimad tulemused olid õpilastel lugemises (76,9%), järgnesid kuulamine (71,8%), kirjutamine (58%) ja kõige halvemad tulemused olid grammatika ja keelestruktuuride osas (51%).

Tasemetööde hindamise aluseks olnud haridusministri 20. septembri 2000. a määrus nr 33 „Õpilaste hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise alused, tingimused ja kord“ paragrahv 10 lubab hinnata järgmise skaala järgi:

90 – 100% - hinne „5“

70 – 89% - hinne „4“

50 – 69% - hinne „3“

25-49% - hinne „2“

0 – 24% - hinne „1“,

siis lugemis- ja kuulamisosa olid keskmiselt sooritatud hindele „4“, kirjutamis- ja grammatikaosa hindele „3“.

Arenemisruumi on veel palju. Õpetajad teevad tänuväärset tööd, aga peame arvestama sellega, et meie koolides on päris palju tagasihoidlike võimetega õpilasi.

Hinnang poiste ja tüdrukute tulemustele

Tüdrukud olid kõigis osaoskustes poistest paremad. Kuulamises 75% - 68,3%; lugemises 79,2% - 75%; kirjutamises 63,4% - 54%; grammatikas 57,9% - 45,3%. Tüdrukud arenevad selles vanuses kiiremini ja neil on suurem suhtlemisvajadus ning nad on kohusetundlikumad kui poisid - siit tuleneb ka parem keeleoskus.

Ettepanekud järgmise tasemetöö koostamise suhtes

Sarnast tasemetööd võiks korraldada ka järgnevatel aastatel. See töö kontrollis väga hästi õpilase osaoskusi ning aineõpetaja sai teada õppimise/õpetamise tulemuslikkusest.

Silmas tuleb pidada, et ülesannete sisu ei korduks. Praegu oli lugemisosas 1. ülesanne ja kirjutamisosas 4. ülesanne dubleeriv (mitmendas klassis Lena käib). Kui õpilane vastas 1.ülesandes valesti, vastas ta valesti ka neljandas. Vastus oli küll lihtne, aga oli õpilasi, kes eksisid, kandes automaatselt ühe lugemisosa vastuse kirjutamisosas üle.

Täpsustada tuleks hindamiskriteeriumid :

- panna nendesse kõik võimalikud vastused;
- loetelu puhul määratleda ära, mitu õiget vastust annab 0,5 p, mitu 1 punkti;
- grammatika osas võiks juhendis veel olla, et iga sõna võib kasutada ainult 1 kord.
- Mida teha juhul, kui õpilane saab tööülesandest valesti aru ja täidab näit *kirjaliku ülesande* enda kohta, mitte teksti järgi. Kas lugeda siis õigeks juhuslikud kokkulangevused (vanus, klass) või panna sellele osale 0 punkti.

Üldiselt võiks tasemetöö lugeda kordaläinuks, sest ta vastab riiklikus õppekavas esitatud nõudmistele ja õpilased said sellega päris hästi hakkama.